

УХВАЛА КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

про відмову у відкритті конституційного провадження
у справі за конституційним зверненням публічного акціонерного
товариства «Піреус Банк МКБ»
щодо офіційного тлумачення положень статей 251, 252,
другого речення частини четвертої статті 559
Цивільного кодексу України

м. Київ
15 квітня 2015 року
№ 16-у/2015

Справа № 2-16/2015

Конституційний Суд України у складі суддів:

Бауліна Юрія Васильовича — головуючого,
Вдовіченка Сергія Леонідовича — доповідача,
Гультая Михайла Мирославовича,
Запорожця Михайла Петровича,
Касмініна Олександра Володимировича,
Литвинова Олександра Миколайовича,
Мельника Миколи Івановича,
Саса Сергія Володимировича,
Сергейчука Олега Анатолійовича,
Сліденка Ігоря Дмитровича,
Стецюка Петра Богдановича,
Шаптали Наталі Костянтинівни,
Шевчука Станіслава Володимировича,
Шишкіна Віктора Івановича,

розглянув на засіданні питання про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним зверненням публічного акціонерного товариства «Піреус Банк МКБ» щодо офіційного тлумачення положень статей 251, 252, другого речення частини четвертої статті 559 Цивільного кодексу України.

Заслухавши суддю-доповідача Вдовіченка С. Л. та дослідивши матеріали справи, Конституційний Суд України

У С Т А Н О В И В:

1. Суб'єкт права на конституційне звернення — публічне акціонерне товариство «Піреус Банк МКБ» (далі — Товариство) — звернувся до Конституційного Суду України з клопотанням дати офіційне тлумачення положень статей 251, 252, другого речення частини четвертої статті 559 Цивільного кодексу України (далі — Кодекс).

У статтях 251, 252 Кодексу зазначено, що строком є певний період у часі, зі спливом якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення; терміном є певний момент у часі, з настанням якого пов'язана дія чи подія, яка має юридичне значення; строк та термін можуть бути визначені актами цивільного законодавства, правочином або рішенням суду; строк визначається роками, місяцями, тижнями, днями або годинами; термін визначається календарною датою або вказівкою на подію, яка має неминуче настати. Автор клопотання просить дати офіційне тлумачення положень статей 251, 252 Кодексу «щодо визначення строку, початку або закінчення його перебігу, вказівкою на подію, яка повинна неминуче настати, відповідно, визнання положення договору поруки про строк його дії до повного виконання позичальником або поручителем зобов'язань за кредитним договором таким, що встановлює строк дії договору поруки».

Згідно з другим реченням частини четвертої статті 559 Кодексу у разі, коли в договорі поруки строк не встановлено, порука припиняється, якщо кредитор протягом шести місяців від дня настання строку виконання основного зобов'язання не пред'явить вимоги до поручителя. Товариство просить витлумачити наведені положення «щодо обов'язку кредитора, у разі невстановлення строку дії поруки, направити письмову вимогу, а не позов поручителю протягом шести місяців або іншого строку, встановленого в договорі поруки, від дня настання строку виконання основного зобов'язання, внаслідок чого порука не припиняється, а кредитор має право звернутися до суду протягом загального строку позовної давності тривалістю у три роки».

Автор клопотання вважає, що неоднозначне застосування судами України положень вказаних статей Кодексу призвело до порушення його конституційного права на судовий захист при стягненні кредитної заборгованості з поручителів. До конституційного звернення долучено копії рішень судів загальної юрисдикції, зокрема у справах, у яких Товариство було стороною.

2. Конституційний Суд України, розглядаючи питання щодо відкриття конституційного провадження у справі у зв'язку з прийняттям Третьою колегією суддів Конституційного Суду України Ухвали від 7 квітня 2015 року про відмову у відкритті конституційного провадження у цій справі на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України», виходить з такого.

2.1. Відповідно до Закону України «Про Конституційний Суд України» у конституційному зверненні зазначаються статті (окремі положення) Конституції України або закону України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України, а також обґрунтування необхідності в їх офіційному тлумаченні (пункти 3, 4 частини другої статті 42); підставою для конституційного звернення щодо офіційного тлумачення Конституції України та законів України є наявність неоднозначного застосування положень Конституції України або законів України судами України, іншими органами державної влади, якщо суб'єкт права на конституційне звернення вважає, що це може призвести або призвело до порушення його конституційних прав і свобод (стаття 94).

Виходячи з цих приписів Закону України «Про Конституційний Суд України» суб'єкт права на конституційне звернення повинен конкретизувати положення

законів України, тлумачення яких має бути дано Конституційним Судом України, вказавши, що саме потребує роз'яснення, оскільки відсутність такої конкретизації унеможливує здійснення офіційної інтерпретації.

Аналіз конституційного звернення дає підстави стверджувати, що автор клопотання не конкретизував предмета офіційного тлумачення, тобто не зазначив, положення яких частин статей 251, 252 Кодексу потребують роз'яснення.

За правовою позицією Конституційного Суду України невизначеність предмета тлумачення унеможливує здійснення офіційної інтерпретації положень Конституції України та законів України (Рішення від 5 лютого 2013 року № 1-рп/2013).

Крім того, суб'єкт права на конституційне звернення не навів фактів неоднозначного застосування судами України положень статей 251, 252 Кодексу. Під неоднозначним застосуванням положень Конституції України або законів України слід розуміти різне застосування одних і тих же норм цих правових актів судами України, іншими органами державної влади за однакових юридично значимих обставин (Ухвала Конституційного Суду України від 12 травня 2010 року № 31-у/2010). У долучених до конституційного звернення судових рішеннях вказані положення Кодексу застосовані однозначно, тому необхідності в їх офіційно-тлумаченні немає.

Таким чином, конституційне звернення в цій частині не відповідає вимогам статей 42, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», що є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі згідно з пунктом 2 статті 45 цього закону — невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, Законом України «Про Конституційний Суд України».

2.2. У Конституції України визначено коло питань, підвідомчих Конституційному Суду України, одним з яких є офіційне тлумачення Конституції України та законів України (статті 147, 150).

Товариство просить Конституційний Суд України витлумачити положення другого речення частини четвертої статті 559 Кодексу «щодо обов'язку кредитора, у разі невстановлення строку дії поруки, направити письмову вимогу, а не позов поручителю протягом шести місяців або іншого строку, встановленого в договорі поруки, від дня настання строку виконання основного зобов'язання, внаслідок чого порука не припиняється, а кредитор має право звернутися до суду протягом загального строку позовної давності тривалістю у три роки».

Проаналізувавши конституційне звернення та долучені до нього матеріали, Конституційний Суд України дійшов висновку, що Товариство намагається отримати консультацію щодо практичного застосування положень другого речення частини четвертої статті 559 Кодексу при стягненні судами кредитної заборгованості з поручителів у солідарному порядку.

Згідно з правовою позицією Конституційного Суду України правозастосовна діяльність полягає в індивідуалізації правових норм щодо конкретних суб'єктів і конкретних випадків, тобто в установленні фактичних обставин справи і підборі правових норм, які відповідають цим обставинам; пошук та аналіз таких норм з метою їх застосування до конкретного випадку є складовою правозастосування;

надання консультацій чи роз'яснень з цього приводу не належить до повноважень Конституційного Суду України (Ухвала від 31 березня 2010 року № 15-у/2010).

Наведене є підставою для відмови у відкритті конституційного провадження у справі в цій частині за пунктом 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

Враховуючи викладене та керуючись статтями 147, 150, 153 Конституції України, статтями 42, 45, 50, 94 Закону України «Про Конституційний Суд України», Конституційний Суд України

У Х В А Л И В:

1. Відмовити у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним зверненням публічного акціонерного товариства «Піреус Банк МКБ» щодо офіційного тлумачення положень статей 251, 252, другого речення частини четвертої статті 559 Цивільного кодексу України на підставі пунктів 2, 3 статті 45 Закону України «Про Конституційний Суд України» — невідповідність конституційного звернення вимогам, передбаченим Конституцією України, цим законом; непідвідомчість Конституційному Суду України питань, порушених у конституційному зверненні.

2. Ухвала Конституційного Суду України є остаточною.

КОНСТИТУЦІЙНИЙ СУД УКРАЇНИ